

kontroll, som under närvarande förhållande af den fataliga kronobetjeningen å landet ej kan tillfredsställande utöfvas. Då det likväl icke endast är hvad man i egentlig mening kallar rus- eller brända och destillerade drycker, utan maltdrycker och in- och utländska fabrikater, som med eller utan skäl kallas *vin*, som missbrukas, torde den lagstiftningsåtgärd, som Riksdagen i min tanke nu bör för sin del vidtaga, böra blifva en och densamma med afseende på försäljningen af både brända, destillerade och maltdrycker samt vin.

Jag föreslår därför ödmjukast,

att Riksdagen ville för sin del besluta och hos Kongl. Maj:t till nådig fastställelse anmäla en lag, hvarigenom hvarje kommun å landet får rättighet att genom sin kommunalnämnd bestämma, om någon försäljning, minuterung eller utskänkning af brända och destillerade drycker, vin eller maltdrycker inom kommunen får ega rum; huru många försäljningsställen inom kommunen får finnas; åt hvilka personer handteringen må medgifvas, samt hvilken skatt för sådan rättighet af innehafvaren erläggas skall; hvaremot kommunen tillförbinder sig att genom dertill utsedde, under kronobetjeningen ställda personer öfvervaka de fattade bestämmelsernas noggranna efterlefnad.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1874.

A. Andersson,
från Wester-Norrlands län.

N:o 24.

Af Herr **A. Andersson** från Wester-Norrlands län, angående utarbetande af förslag till förändringar i väghållningsbesväret.

Bland de många onera som vidlåder jordbruket är väghållningsbesväret synnerligen tryckande och orättvist. Jag kan omöjligt inse, hvarföre jordbruket ensamt skall vara tvunget att bygga och underhålla så väl den allmänna landsvägen som derå befintliga broar, då deremot bruk, fabriker och andra industriella inrättningar, som mest begagna och nöta vägen med sina foror, icke äro förpligtade att

att för sin rörelse deltaga i den allmänna vägunderhållningsskyldigheten. Det torde dock böra medgifvas, att den fortsatta utsträckningen af jernvägsförbindelserna kommer att medföra lättnad för en och annan ort i väghållningsbesväret, men på andra orter mångdubblar detsamma, ja, inom samma ort medför stora ojemnheter. Der t. ex. en stark och liflig rörelse från det inre af landet mötes af, vare sig en stambana eller en mindre från sjöstad inåt landet gående banas ändpunkt, der uppstår en förut okänd trafik å den allmänna landsvägen, för hvars hållande i laggildt skick jordegaren måste vidkännas olideliga kostnader och tidspillan. I detta hänseende likasom ock i afseende å skjutsningsbördan befinner sig provinsen Medelpad i en särdeles tryckt belägenhet; utgörande genomfartsort för all rörelse mellan Jemtland och Sundsvall, måste den i den mån denna rörelse ökas, se sina bidrag till underhållet af kommunikationsleden emellan den växande sjöstaden och den lifliga och företagsamma Jemtlands-befolkningen årligen stiga i en hög grad. Genom denna nu påbörjade anläggningen af Sundsvalls—Torphammars-banan kommer visserligen en del af de betungade att få bördan lättad, men på den återstående sträckningen emellan banans ändpunkt och upplandet kommer den naturligtvis att falla så mycket tyngre.

Huru skall nu en lindring i det allmänna väghållningsbesväret för jordgarne kunna åstadkommas?

Enligt min tanke kan en sådan lindring lätt tillvägbringas, om, såsom Rikets Ständer vid 1865—1866 årens riksdag jemväl föreslagit, skyldigheten att deltaga i väghållningsbesväret utsträcker ej allenast till fastigheter af alla slag, utan äfven till en hvar till deltagande i kommunalutskylder förpligtad.

Att alla skattskyldiga på landet böra deltaga i byggandet och underhållet af broar och vägar är så mycket påtagligare som hvarje skattdragare i städerna måste bidra till underhållet af dervarande broar och gator samt till städerna hörande vägar.

Då jag nu framställt dessa grunder för en förändrad lagstiftning rörande broars och vägars underhåll såväl sommar som vinter, får jag ödmjukast föreslå, det Riksdagen, under åberopande af sina i ämnet till Kongl. Maj:t aflåtna skrivelser af den 7 April 1866 och den 11 Maj 1869 och hvad vid sistlidne riksdag af Lag-Utskottet föreslagits, måtte hos Kongl. Maj:t anhålla, det ville Kongl. Maj:t, så snart ske kan, låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till de förändringar i fråga om väghållningsbesväret i allmänhet, hvartill omständigheterna må finnas föranleda.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 26 Januari 1874.

A. Andersson,
från Wester-Norrlands län.